

นายกรัฐมนตรี แถลงแผนแม่บทบริหารจัดการน้ำ 2555

20 มกราคม 2555 ณ ทำเนียบรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อวางระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (กยน.) แถลงแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำของรัฐบาล วางระบบการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนเพื่อป้องกัน บรรเทา ลดผลกระทบในอนาคต สร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชน เอกชน เกษตรกร ธุรกิจ อุตสาหกรรม โดยมี นายปดิพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา นายกิจจา ผลภาณี และ นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ กรรมการ กยน. ร่วมแถลง มี นายวีระพงศ์ งามนิกุล ประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อการฟื้นฟูและสร้างอนาคตประเทศ (กยอ.) คณะกรรมการ กยอ. และ กยน. รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สื่อมวลชนทั้งไทย และต่างประเทศเข้าร่วมรับฟัง

นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า การทำงานของ กยน. จำเป็นต้องทำงานอย่างเข้มข้นเพื่อให้ทันต่อเวลาและควบคู่ไปกับการสร้างอนาคตของประเทศ รัฐบาลเตรียมแผนหลักในการรับน้ำ การป้องกันแก้ไขปัญหายามวิกฤต การใช้งบประมาณ และการจัดการน้ำอย่างยั่งยืน จึงต้องเริ่มเป็นวาระแห่งชาติ เพราะสภาพภูมิอากาศของโลกเปลี่ยนแปลงต่อเนื่อง จากการที่ประเทศฟิลิปปินส์ต้องเจอพายุ 23 ลูก ใน 1 ปี เราต้อง

กลับมาดูกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำให้ทันสมัย ทันต่อการป้องกันภัยพิบัติ ชักซ้อมอุปกรณ์ เครื่องมือ ทุกอย่างจะต้องเตรียมพร้อมตลอดเวลา แม้แต่แผนแม่บทระดับจังหวัด

นายกรัฐมนตรีกล่าวต่อ เมื่อเกิดวิกฤตปี 2554 ส่งผลเสียหายด้านเศรษฐกิจของประเทศมากถึง 1.42 ล้านล้านบาท ทำให้โอกาสสร้างประเทศเสียหายซึ่งจำเป็นจะต้องเร่งฟื้นฟู โดยแนวคิดที่จะทำคือ ปรับปรุงระบบจัดการน้ำที่มีอยู่ให้แข็งแรงควบคู่ไปกับการวางแผนระยะยาว ทั้งนี้ ของเดิมจะต้องไม่ขัดกับของใหม่ พร้อมเร่งสร้างความเชื่อมั่นในพื้นที่ภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม ให้นักลงทุนเกิดความมั่นใจ ประเทศไทยตั้งใจแก้ไขปัญหา และรัฐบาลไทยไม่เคยนิ่งนอนใจกับปัญหานี้

เผ่าระวังตั้งแต่ฝนหยุดแรก

นายกรัฐมนตรีกล่าวถึงการแก้ปัญหาน้ำ ยืนยัน จะต้องจัดการบริหารอย่างบูรณาการให้น้ำลงทะเลเร็วที่สุด แบ่งเป็นพื้นที่ต้นน้ำ คูตั้งแต่ฝนหยุดแรกที่ตกลงมา การขับน้ำ การปลูกป่าอนุรักษ์หน้าดินเพื่อไม่ให้ไหลบ่ารุนแรง เป็นการชะลอน้ำ คือการรักษาระบบนิเวศน์ ส่วนพื้นที่ส่วนกลาง ต้องไม่ให้น้ำไหลกระทบบ้านเรือนจนเกิดความเสียหาย ตั้งแต่การระบายน้ำจากเขื่อนหาพื้นที่รองรับน้ำ ชุดคุ้ยคลอง เน้นการจัดการน้ำ

เพื่อให้ไหลลงปลายน้ำ แต่จะไม่ให้กระทบพื้นที่เศรษฐกิจจนเกิดความเสียหายแก่พื้นที่ปลายน้ำ ให้ความสำคัญกับการระบายน้ำและผลักดันน้ำออกสู่ทะเลเร็วที่สุดด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำให้เต็มที่โดยตั้งโมเดลไว้ที่ปริมาณน้ำเท่ากับปี พ.ศ. 2554 เป็นหลัก เพื่อวางแผนการระบายน้ำ ผังเมือง ความสูงของถนน ฯลฯ ทั้งนี้ คณะกรรมการ กยน. จะทำงานใกล้ชิดร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดของทุกจังหวัดทั่วประเทศ รวมถึงกรุงเทพมหานคร

สำหรับแผนที่ต้องทำในปี พ.ศ. 2555 จะใช้งบประมาณ 18,110 ล้านบาท ดังนี้

1. จัดทำระบบข้อมูล ระบบพยากรณ์และระบบเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพ โดยการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลน้ำแห่งชาติเพื่อพัฒนาระบบข้อมูล ติดตั้งเทคโนโลยีทันสมัย เช่น ระบบดาวเทียม ระบบติดตามผลระยะไกล เป็นต้น

กระทบจากอุทกภัยอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระหว่างน้ำท่วมและน้ำลด ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป

ปรับระบบผันน้ำยั่งยืน

นายกรัฐมนตรีกล่าวอีกด้วยว่า ส่วนแผนปฏิบัติการบรรเทาอุทกภัยแบบบูรณาการและยั่งยืนนั้น ประกอบด้วย การพัฒนาระบบคลังข้อมูล ระบบพยากรณ์ และระบบเตือนภัยวงเงิน 3,000 ล้านบาท การฟื้นฟูอนุรักษป่าและระบบนิเวศน์วงเงิน 60,000 ล้านบาท ประกอบด้วย การปลูกป่า สร้างฝายแม้วอนุรักษดินและน้ำ ด้วยการปลูกหญ้าแฝก ตลอดจนการสร้างอ่าง

2. จัดการพื้นที่ต้นน้ำโดยเริ่มต้นดำเนินการปลูกป่าและพืชซับน้ำตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง

3. การบริหารจัดการการระบายน้ำของเขื่อนหลัก จัดทำเส้นทางรับน้ำและแก้มลิงขนาดใหญ่ ปรับปรุงคันกั้นน้ำของแม่น้ำสายหลัก

4. การบริหารจัดการพื้นที่ปลายน้ำโดยขุดลอกคลอง กำจัดวัชพืช และเสริมคันกั้นน้ำตามแนวพระราชดำริ ปรับปรุงและขุดลอกทางระบายน้ำในกรุงเทพฯ 37 แห่ง นครปฐม 9 แห่ง นนทบุรี 4 แห่ง ปทุมธานี 19 แห่ง สมุทรสาคร 3 แห่ง สิงห์บุรี 1 แห่ง สุพรรณบุรี 1 แห่ง ขุดลอกคลองใต้สะพานรถไฟข้ามคลองสายตะวันออก 9 แห่ง สายวงเวียนใหญ่ มหาชัย 4 แห่ง สายเหนือ 1 แห่ง (ที่ก.ม. 24) ขุดลอกคลองและสันดอนปากแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำท่าจีน ปรับปรุงประตูน้ำและสถานีสูบน้ำ ติดตั้งเครื่องสูบน้ำที่คลองต่างๆ กว่า 100 แห่ง เช่น คลองลาดพร้าว คลองบางเขน คลองบางซื่อ คลองบางแก้ว คลองมหาสวัสดิ์ คลองพระยาบรรลือ เป็นต้น ตลอดจนติดตั้งเครื่องผลักดันน้ำ ฯลฯ

5. การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมโดยการสร้างแนวป้องกันน้ำล้นตลิ่ง

ปรับปรุงคันคลอง สร้างประตูน้ำและสถานีสูบน้ำที่คลองต่างๆ 15 แห่ง เช่น คลองเชียงรากน้อย คลองพระองค์ฯ คลองหกบน คลองปรวมเหนือ คลองบางปะอิน ฯลฯ เสริมถนนเป็นคันกั้นน้ำรอบนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดปทุมธานี 3 แห่ง ได้แก่ ก.ม. 58 ทางหลวงหมายเลข 346 บางพูน และก.ม. 20 เสริมถนนเป็นคันกั้นน้ำรอบนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 5 แห่ง เช่น ทางหลวง 308 และ 309 ประตูน้ำพระอินทร์ จัดสรรเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้กับนิคมอุตสาหกรรมเพื่อจัดทำระบบป้องกันน้ำท่วมและระบบระบายน้ำด้วยตนเอง และจัดตั้งกองทุนประกันภัยช่วยเหลือการประกันวินาศภัยในภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม

6. พัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการโดยการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการเพื่อใช้บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ ปรับปรุงระบบเตือนภัยและแผนเผชิญเหตุ ปรับปรุงแผนช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ได้รับผล

เก็บน้ำหรือเชื่อมในลุ่มแม่น้ำยม แม่น้ำน่าน แม่น้ำสะแกกรัง และแม่น้ำป่าสัก การกำหนดพื้นที่รับน้ำนองและมาตรการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้พื้นที่เพื่อการรับน้ำ วงเงินทั้งหมด 60,000 ล้านบาท ประกอบด้วย การกำหนดพื้นที่รับน้ำนองในเขตเจ้าพระยาตอนบนและตอนล่างประมาณ 10 แห่ง

นอกจากนี้ยังได้กำหนดมาตรการลดความเสียหายเป็นกรณีพิเศษ การปรับปรุงพื้นที่เกษตรชลประทาน ให้เป็นแก้มลิงประมาณ 2 ล้านไร่ในฤดูน้ำหลาก การจัดสร้างและปรับปรุงโครงข่ายระบายน้ำขนาดใหญ่ของประเทศ วงเงิน 177,000 ล้านบาท ประกอบด้วย การจัดทำทางน้ำหลากหรือทางผันน้ำจากแม่น้ำป่าสักถึงแม่น้ำเจ้าพระยาไปทางตะวันออกหรือทั้ง 2ฝั่ง การจัดทำโครงการจัดทำฝั่งการใช้ที่ดิน/และการใช้ประโยชน์ที่ดินในฝั่ง รวมทั้งจัดทำพื้นที่ปิดล้อม โครงการปรับปรุงสภาพลำน้ำสายหลักและคันริมแม่น้ำส่วนที่เหลือ

แผนสูบน้ำ “กยน.” เร่งด่วนและยั่งยืน

แผนปฏิบัติการเพื่อบรรเทาอุทกภัยระยะเร่งด่วนและร่างแผนปฏิบัติการบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำแบบบูรณาการและยั่งยืน (กรณีลุ่มน้ำเจ้าพระยา) ที่เสนอโดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อวางระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (กยน.)

แผนปฏิบัติการระยะเร่งด่วน

เพื่อรองรับปัญหาอุทกภัยอันอาจเกิดขึ้นในปี 2555 แผนปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหาอุทกภัยระยะเร่งด่วน มีหลักการสำคัญ คือ ลดระดับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากน้ำท่วมซึ่งหากเกิดปัญหาอุทกภัยจะต้องมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมน้อยที่สุด ประกอบด้วย 6 แผนหลัก ได้แก่ แผนงานบริหารจัดการเขื่อนเก็บน้ำหลักและการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำของประเทศประจำปี แผนงานฟื้นฟูและปรับปรุงประสิทธิภาพสิ่งก่อสร้างเดิมหรือตามแผนที่วางไว้แล้ว แผนงานพัฒนาคลังข้อมูลระบบพยากรณ์และเตือนภัย แผนงานเผชิญเหตุเฉพาะพื้นที่ แผนงานการกำหนดพื้นที่รับน้ำนองและมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการใช้พื้นที่เพื่อการรับน้ำ และแผนงานปรับปรุงองค์กรเพื่อบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

1. แผนงานบริหารจัดการเขื่อนเก็บน้ำหลักและการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำของประเทศประจำปี *ระยะเวลาแล้วเสร็จ/รายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อวางระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (กยน.) เดือนมกราคม 2555*

2. แผนงานการฟื้นฟูและปรับปรุงประสิทธิภาพสิ่งก่อสร้างเดิมหรือความแผนที่วางไว้ แยกเป็น

- การปรับปรุงคันกันน้ำ อาคารบังคับน้ำระบบระบายน้ำให้ตีประสิทธิภาพในพื้นที่ทั่วไปงบประมาณปี 2555 จำนวน 7,062.82 ล้านบาท ส่วนปี 2556 จำนวน 4,435.7 ล้านบาท

- การปรับปรุงการระบายน้ำ ขุดคลองขจัดสิ่งกีดขวางกันคูคลองและทางระบายน้ำ งบประมาณปี 2555 จำนวน 1,695.27 ล้านบาท

- การเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำและบริหารจัดการน้ำหลากในพื้นที่เฉพาะ งบประมาณปี 2555 จำนวน 2,984.05 ล้านบาท

- การเสริมคันกันน้ำและการดำเนินการตามแนวพระราชดำริงบประมาณปี 2555 จำนวน 868.2 ล้านบาท

3. แผนงานพัฒนาคลังข้อมูลและระบบพยากรณ์เตือนภัย แล้วเสร็จเดือนมีนาคม 2555

- จัดทำแผนการพัฒนาคลังข้อมูล/จัดตั้ง ศูนย์ข้อมูลแห่งชาติ

- จัดทำแผนปรับปรุงระบบพยากรณ์ภัยพิบัติ (อุทกภัย)

- จัดทำแผนการระบบการเตือนภัย

4. แผนงานเผชิญเหตุเฉพาะพื้นที่ในพื้นที่ที่มีความสำคัญ

- พัฒนาระบบป้องกันบรรเทาอุทกภัย

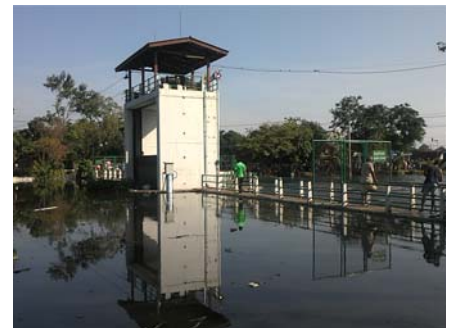
- จัดให้มีระบบสร้างคลังเครื่องมือ
- จัดเตรียมแผนการคมนาคมเมื่อเกิดเหตุอุทกภัย

- แก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสียจากน้ำท่วมขัง

- จัดทำแผนช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ที่ได้รับผลกระทบ และอื่นๆ

ระยะเวลาแล้วเสร็จ มี.ค.2555

5. แผนงานกำหนดพื้นที่รับน้ำนองและ

มาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ/ผู้เสียหาย

- กำหนดพื้นที่รับน้ำนองเขตเจ้าพระยาตอนบน/เจ้าพระยาตอนล่าง

- จัดทำแผนการผันน้ำลงสู่พื้นที่รับน้ำนอง

- กำหนดมาตรการชดเชยผู้เสียหาย

ระยะเวลาแล้วเสร็จ เดือนมีนาคม 2555

6. แผนงานปรับปรุงบริหารองค์การเพื่อการบริหารจัดการน้ำ กำหนดแล้วเสร็จเดือนมกราคม 2555 ประกอบด้วย

- จัดให้มีการประชุมหารือระหว่างคณะกรรมการ กยน. และคณะกรรมการ กยอ. เพื่อจัดทำข้อเสนอแผนงานการปรับปรุงองค์กรเพื่อการบริหารจัดการน้ำ

- จัดให้มีคณะทำงานเฉพาะกิจในการติดตามการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหาอุทกภัยระยะเร่งด่วน

ระยะเวลาในการศึกษา ออกแบบ สำรว
1-3 ปี งบประมาณ 60,000 ล้านบาท โดยมี
กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ รับผิดชอบ

4. โครงการจัดทำน้ำหลากหรือฟลัดเวย์
และหรือทางผันน้ำ ขนาดไม่น้อยกว่า 1,500
ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที รวมทั้งถนนและอาคาร
องค์ประกอบต่างๆ เพื่อรับน้ำหลากจากแม่น้ำ
ป่าสักและแม่น้ำเจ้าพระยาไปทางฝั่งตะวันออก
ของแม่น้ำเจ้าพระยาหรือทั้งสองฝั่ง

ระยะเวลาในการศึกษาออกแบบ สำรว
1-2 ปี งบประมาณ 120,000 ล้านบาท โดยมี
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาด
ไทย และกระทรวงคมนาคม รับผิดชอบ

5. โครงการจัดทำผังการใช้ที่ดินและการ
ใช้ประโยชน์ที่ดินในฝั่ง รวมทั้ง การจัดทำพื้นที่
ปิดล้อม (คันริมน้ำและระบบระบายน้ำ) ของ
พื้นที่ชุมชนพาณิชย์ยกรรมและอุตสาหกรรม

ระยะเวลาในการศึกษา สำรว ออกแบบ
1-3 ปี งบประมาณ 50,000 ล้านบาท โดยมี
กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ รับผิดชอบ

6. โครงการปรับปรุงสภาพลำน้ำสาย
หลักและคันริมน้ำส่วนที่เหลือจากกลุ่ม
โครงการที่ 3 และ 5

ระยะเวลาในการศึกษา สำรว ออกแบบ
1-2 ปี งบประมาณ 7,000 ล้านบาท โดยมี
กระทรวงคมนาคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบ

7. โครงการจัดระบบฐานข้อมูลระบบ
พยากรณ์ ระบบเตือนภัย รวมไปถึงการจัดตั้ง
องค์กร ภาวะเทียบที่จำเป็น และส่งเสริมการมี
ส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ระยะเวลาในการศึกษา ออกแบบ สำรว
1-2 ปี งบประมาณ 3,000 ล้านบาท โดยมี
สำนักนายกรัฐมนตรี รับผิดชอบ

**ทั้งนี้ งบประมาณในการจัดทำแผนแบบ
บูรณาการและยั่งยืนทั้งหมด 300,000 ล้านบาท**

ทั้งนี้ งบประมาณในการจัดทำแผนระยะ
เร่งด่วน ในปี 2555 จำนวน 12,610.34 ล้าน
บาท ส่วนปี 2556 จำนวน 4,515.7 ล้านบาท

**แผนปฏิบัติการบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่
ลุ่มน้ำแบบบูรณาการและยั่งยืน**

การบริหารจัดการน้ำทั้งประเทศจำเป็นต้อง
ดำเนินการในระดับลุ่มน้ำและครอบคลุม
ทุกลุ่มน้ำในประเทศทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ

● พื้นที่ต้นน้ำ ให้ความสำคัญกับแนวทางการ
ด้านการชะลอน้ำ

● พื้นที่กลางน้ำ ให้ความสำคัญกับการ
บริหารจัดการน้ำ และ

● พื้นที่ท้ายน้ำ ให้ความสำคัญกับการเร่ง
ระบายน้ำและผลัดต้นน้ำ โดยการดำเนินการ
เพื่อแก้ไขและบรรเทาความเสียหายอันเนื่องมา
จากปัญหาอุทกภัยที่ได้ดำเนินการภายใต้คณะ
กรรมการยุทธศาสตร์เพื่อวางระบบการบริหาร
จัดการทรัพยากรน้ำ (กยท.) ภายใต้แผนการ
บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ประกอบด้วยแผน
การดำเนินงานและ กลุ่มโครงการที่สำคัญดังนี้

1. โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ต้นน้ำโดย
การปลูกป่า การสร้างฝายแม้ว และการอนุรักษ์

พื้นที่ต้นน้ำ ฯลฯ ของแม่น้ำปิง วัง ยม น่าน
สะแกกรัง ท่าจีน ป่าสัก

ระยะเวลาในการศึกษา สำรว ออกแบบ
1-2 ปี งบประมาณ 10,000 ล้านบาท โดยมี
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบ

2. โครงการสร้างอ่างเก็บน้ำในลุ่มน้ำยม
ลุ่มน้ำสะแกกรัง ลุ่มน้ำน่าน ลุ่มน้ำป่าสัก เช่น
โครงการแก่งเสือเต้น โครงการแม่วงก์ ฯลฯ

ระยะเวลาการศึกษา 1-2 ปี งบประมาณ
50,000 ล้านบาท โดยมีกระทรวงทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ รับผิดชอบ

3. โครงการปรับปรุงพื้นที่เกษตรชลประทาน
เป็นแก้มลิงประมาณ 2 ล้านไร่ เพื่อใช้เก็บน้ำ
หลากชั่วคราวประมาณ 6,000-10,000 ล้าน
ลูกบาศก์เมตรในฤดูน้ำหลาก และสามารถ
เป็นแหล่งปลูกข้าวนาปรังได้ปีละ 2 ครั้ง ประกอบ
ด้วยพื้นที่ชลประทานของโครงการชลประทาน
พิชฌุโลก (เขื่อนนเรศวร) และพื้นที่ชลประทาน
ของโครงการเจ้าพระยาใหญ่ (เขื่อนชัยนาท)
และพื้นที่ชุ่มน้ำขนาดใหญ่